

TRẦN-DẮC-NGHĨA

TỔNG-LÝ

Giá bán nhật trình

Tháng năm.....\$400

Sáu tháng.....3 00

Những bài gửi đến không
đang lên báo được thời
không lệ trả lại, xin các
ngài lưu ý.

AN-HA-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIỀN

CHỦ BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình xin đề thơ
cho M. TRẦN-DẮC-NGHĨA
LƯU MUA ĐƯỢC XIN CẢ
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thăm cảm.

NGƯỜI DỜI VỚI ĐỒNG TIỀN

(Tiếp theo)

Về những người ăn-xài tiêu-phá vô
độ vô lượng thời như đã nói trước kia,
mà còn những người bôn-sôn ky-cốp,
chờa chắt, giấu kín thời mới sao? Thật
cũng không làm thế nào khỏi tội với
xã-hội được, mà có lẽ còn trọng tội hơn
những kẻ tiêu phí vô chừng kia, vì rằng
với những kẻ ấy thời đã biết đóng-bạc
luận-chuyết một cách vô lối, nhưng
đóng-bạc cũng còn luân-chuyết được,
chứ như những hạng người này thời
đóng-bạc có công như không, mà có
lẽ còn kém cái giá-trị ư với miếng gạch
nữa thời phải.

Người ta thường nói: dân giàu nước
mới mạnh; nay ta lại nói: những nhà
giàu như thế là có tội với xã-hội, ấy
nghĩa là sao? Mời nghe qua, thật có
hơi phiến một chút, nhưng nếu xét kỹ
thời là chỉ lý làm thay! Giàu như vậy
mà lại chớ gì cho ai như mọi người dân
giàu như vậy cả, thời nước nhà cũng
không đáng chút gì mới-mạnh, mà có
lẽ là một nước nghèo nhứt, hơn nhứt
trên mặt địa-cầu này.

Vậy xin giải to nghĩa ra. Bao nhiêu
tiền bạc họ đều góp-nhóp, những việc
nghĩa, có ích cho người đồng-bào
đóng góp với họ, họ cũng sá kể; đầu
biết rằng những việc ấy vừa có ích cho
người, mà vừa lợi cho họ. Đóng-bạc
mà vào tay họ rồi thời dường như đã n
chấn nhảy vào ngon lửa, bao nhiêu con
bè nhảy vào rồi cũng đều chết cứng
tại đó, mà bao nhiêu đóng-bạc vào từ
họ rồi thời cũng nằm chết tại đó, chứ
không cứu-quay sanh-sản gì nữa được.
Vì vậy cho nên nói rằng: nước mà có
toàn những nhà giàu như thế thời thành
ra một nước nghèo nhứt, tương cũng
không phải là lời nói quá.

Đóng tiền không làm cho người qui
trọng ta, mà người có qui-trọng ta chẳng
là do cách ta biết lợi dụng hay không
biết lợi dụng đồng tiền.

Mới đây ở báo Thực-Nghiệp có khoản
«Khởi-bào» tuy lời nói khởi-hài thật,
nhưng xét kỹ công có lý-thú làm thay!
vậy xin chép ra đây để những người
giàu có mà vô bổ cho xã-hội ghi lấy
làm gương tương cũng là hay lắm.
Họa ỹ như vậy:

ĐÀO MÃ TRỘM

Đại-nho và Tiểu-nho, hai chàng vốn
tay đánh-si, nhưng chẳng may thời số
hạng n' ăn, vãn- thương láng mận, đã
mấy lần thì rút trở về. Sau vì nhà nghèo
tối-lương, không sao sanh-nhai, hai chàng
bèn rủ nhau làm nghề đào mã trộm đồ
kiếm ăn.

Một hôm, trong làng kia có một người
dại phú-hộ mới chết, đó tuần táng rất
nhiều. Hai chàng nghe tin mừng lắm,
đem hôm ấy rủ nhau vào cuộc xuống đi
đào trộm. Đến mã, chàng Tiểu-nho đứng
đào, còn Đại-nho đứng ngoài canh. Tiểu
nho hi-học đào suốt đêm, gần sáng
mới đến quan-tài, khi bắt được ván
thiên ra rồi, Tiểu-nho bèn kêu Đại-nho
mà rằng: «Tôi đào đã đến nơi rồi, thấy
thấy nó nằm ở trong miệng một hòn
ngọc châu, nhưng nó nằm chập-lăm,
không thể nào cạy được!» Đại-nho bảo:
«Lấy búa nghề răng có ra mà lấy. Cho
kẹo ngửi! Nếu anh em mình được hòn
ngọc ấy, thì phú quý to lắm chứ!»

Chàng Tiểu-nho liền lấy búa nghề
răng thấy ma ấy, vừa nghề vừa hát
rằng:

Xanh-xanh kiề dăm có đây

Mơ tan trên nền mộ này mơ ai?

Sống không bỏ ích cho người

Chết đi còn nằm ngọc trai làm gì?

Q.

VĂN UYÊN

Ngư

Thông-thả mình ta mặt rất phàn,
Nghêu-ngao chiếc lá toai chi bằng!!!
Trái miến hồ-hải trên dòng biếc,
Thảo sơi kinh-luân dưới bóng trắng.
Tia-tức ông Văn mà nấn đến,
Cây cần chủ Vọng đã đánh quân.
Theo Châu toàn giúp tuồng vai-cánh;
Ở thế này ta cũng một thanh-gươm.

Ôm-ô: Nguyễn-Nữ-Hà

Hòa nguyên vận

Mênh-mông trời nước một tay phàn,
Chải lưới vui chơi ít chỗ bằng.
Lâm lúc ngoại khơi xem vẩy ngạt,
Nhiều khi dựa bãi đờn bình trắng.
Tôi mới thao-lược chờ khi bữa,
Ngự như công-danh đợi thuở quân.
Nếu chẳng xe châu thì chịu hạ,
Vui chơi non-nước cũng nên thăng.

Ô-sơ: NGUYỄN-THƯỜNG-BA

Tiểu

Lộc rừng gành-vát chừơc sanh-nhai
Hồng-bèo với đời này một mai.
Đạp đất đội trời tay một bữa,
Gạo châu củi quế sức hai vai.

Đường mà rào bức khi khoan nh
Tôi bưng ca diêu-lúc văn đài.
Ai đâu biết công-tên một nh
Thì đứng tình già bốn hai.

Nguyễn-Nữ-Hà

Hòa nguyên vận

Tay làm mới có độ nam nhai
Sức đó vầy-vàng dăm trước mai
Muôn khoảnh tằm-thâu dón một khách,
Ngân tráp xông-luộc dón đôi vai.
Chỉ rằng thế sự đường quanh qu
Bao quân nói non nẻo rục rai.
Nghèo-ngã tháng ngày riêng ỹ lộc,
Toại thay phước cả dặng chia hai.

Nguyễn-Nữ-Hà

Nhờ ơn trên

Từ thuở nhàn-ước Langsa sang bảo-
tổ xứ Nam ta lẽ hơn sáu chục năm dư,
bằng búa ơn di đức cho tôi dân trong
xứ dăm-dế, nhứt là: dựng nhà học, mở
khoa thi, bỏ quân, phong chức, khai
kinh rạch, mở ruộng nương, cày là tu
kiểu, bói là, v.v..., nên ngày nay xứ
Nam kỳ ta mới trở nên điển ph, địa m
lâm cho thành-vườn một góc trời Bông-
Pháp này, thì ai ai núp dưới bóng
cờ tam sắc mà chẳng biết lòng thành-
kính triêm ân hoài huệ tung hô vạn tuế
cho Mẫu-Quốc luôn luôn.

Xây dựng trong hai, ba tháng nay tại
quận Trảng và Cầukè, hương chức làng
như như dân trời ghai-quận ấy đều
lao-nhào, lổ-nhổ, rớt-rớt cũng nhau
bàn bản luận luận về việc hai quận ấy
nhà nước sẽ sáp-nhập về tỉnh Tràvinh
(Cũng còn nhiều chỗ khác sáp nhập
cùng tỉnh khác vậy, song vì xa nên tôi
không biết rõ, tôi chỉ rõ bao nhiêu đó
mà thôi) Đến thân-van rồi -siết với nhau
rằng: bấy lâu nay quận Trảng và Cầukè
thuộc về tỉnh Cantho, mỗi việc chi đều
cần-tiền muôn phần, như các hương
chức, mấy thầy cai, phó tổng cũng mấy
ông Chủ-quận đến hầu tại tỉnh và tại
tòa, đóng thuế đến kho cũng là giải
nap việc chi đến tòa đều là thuận tiện
lắm, vì có tàu bè qua lại thường mà
lại sở phí cũng chẳng bao nhiêu thì hệ
sự tốn hao của nhà nước. Nếu bây giờ
nhà nước sáp nhập hai quận này về tỉnh
Tràvinh thì mỗi mỗi đến bất tiện cho
ác tổng, các làng, vì mỗi khi có việc
chi phải mất nhiều ngày giờ, có lúc lại
trát lại phải chờ-trở, đi hầu trở này còn
thêm tội lỗi cho tổng, làng nữa. Còn
là đi đóng thuế, hay giải kê bài lương
(trộm cướp) thì rất nên bất tiện đến
tối. Nếu đi ghe phải mất nhiều ngày
giờ, rồi nửa đường có sự bất trắc thì
lấy làm khổ cho các ông. Còn đi tàu
lại thêm gay trở lắm, như muốn đi Tr
vinh phải đi tru xuống Tiểu-cần, ở đó
một đêm chờ sang ra mới có xe hơi
qua Tràvinh. Còn một lẽ nữa là phải
quá giang tàu Mỹtho sớm mai qua tới
nước Xoáy, mới sang xe hơi xuống Tr
vinh thì đã trễ rồi.

Có phải mấy điều ấy bất tiện và sở
phải phải tiêu xấp xỉ, xấp xỉ ba đường đi
Cantho chăng? Còn như có việc chi
mạng mà phải chờ từ thì xuống đến
Tràvinh cho quan khám nghiệm, tôi nơi
tại đã sinh rồi.

Ôi thôi khổ ơu ơu! biết bao nhiêu
là khổ!!!

Phải chi Chánh-phủ Nam kỳ rộng lượng
xét lại các điều ấy, mà để bình yên
như thuở này vậy thì là thuận tiện và
cùng. Lại còn dặng hai đến này: trước
khỏi nhọc lòng bề trên sắp đặt, sau lại
dân chúng dưới khó đời và cũng
khởi đầu bị tr bốn mạng mà lại dặng n
cư lạc-nghiệp nữa thì lương thiện làm c
Được như vậy thì há thành như dân
trong hai quận ấy sẽ đời ơn, cảm đức

Cuộc tuyển-cử Hội-Đông Quận-Hạt

NGÀY 15 OCTOBRE 1922 (kiến quâ)

Quận thứ nhứt

GIADINH, BAKHA, BIENHOA, TUO-DAU-

MOT, TAYNINH

Số người có đi bỏ thăm: 4.202

Số thăm đặc cử: 2.102

Ông Ta-quang-Vinh 1.870 thăm Cử-lai

» Trương-v-Nghân 1.731 " " "

» Ngô-khắc-Mẫn 1.477 " " "

» Trần-v-Dương 716 " " "

» Cao-hoài-Do 715 " " "

» Trần-bình-Thạnh 485 " " "

» Trần-q-Truật 461 " " "

Quận thứ nhì

SAIGON, CHOLON, TANAN, MYTHO

Số người có đi bỏ thăm: 4.020

Số thăm đặc cử: 2.011

Ông Ng-phá-Long 3.438 thăm Cử-lai

» Trương-v-Bến 2.979 " " "

» Ng-tân-Thanh 786 " " "

Quận thứ ba

BENTRE, GOCONG, TRAVINH, VINHLONG

Số người có đi bỏ thăm: 4.279

Số thăm đặc cử: 2.139

Ông Tr-th-Thương 1.933 thăm Cử-lai

» N-v-Huật 1.811 " " "

» Ng-vân-Phát 1.514 " " "

» Trần-v-Miêng 1.114 " " "

» Ta-trung-Nghĩa 912 " " "

» Tr-dinh-Báo 490 " " "

Quận thứ tư

LONGUYEN, SABLE, BACHGIA,

CHAUBOC, MATIEN

Số người có đi bỏ thăm: 3.708

Số thăm đặc cử: 1.845

Ông Lê-q-Trinh 2.523 thăm Cử-lai

» Ng-ngọc-Chơn 1.556 " " "

» Ng-đo-Dược 1.231 " " "

» Ng-vân-Cư 758 " " "

» Trác-duy-Thơ 400 " " "

» Ng-quang-Diêu 217 " " "

Quận thứ năm

CANTHO, SOCTRANG, BACLIEN

Số người có đi bỏ thăm: 3.138

Số thăm đặc cử: 1.471

Ông Tr-k-Nhuong 1.331 thăm Cử-lai

» Huỳnh-q-Sửn 875 " " "

» Văn-vân-Thơ 870 " " "

» Nguyễn-v-Ngh 781 " " "

» Nguyễn-tân-Tài 718 " " "

» Võ-hiếu-Bé 701 " " "

» Đoàn-huân-Cần 152 " " "

Theo số thăm trong mỗi quận biên

trên đây thì có 3 vị là: 1. Ông NGUYỄN-

PHAN-LONG, 2. Ông TRƯƠNG-VAN-BEN,

3. Ông LÊ-QUANG-TRINH đã số thăm

nên đặc cử mà thôi; còn mấy vị kia

chưa được số thăm, vậy ngày chửa nhứt

29 OCTOBRE thì đây phải bỏ tam chọn

cử lại thêm 7 vị Hội-đồng nữa cho đủ

số 10 vị đã định.

của Chánh-phủ đời đời, và nguyện vì

bất nhĩ chi thân dân cả.

Ngĩa trong gương rang tỏ soi.

T. An - Quí-Trọng

Cử-tri đàm luận

C.G.P. và Đ là cử-tri đi bỏ thăm ngày
15 Octobre 1922, khi về hiệp nhau lại
nhất cử-tri B. mà thoạt chuyện.

B. - Tôi mắc đau, nên không đi cử-
tri được, lấy làm tức quá. Vậy bốn anh
hắn đi bỏ thăm, ai bỏ cho ông nào, nói
ngay ra nghe thử?

C.G.P. và Đ. - Ngoài hai ông Võ-vân-
Thơ và Trần-khắc-Nhuong, thì anh
em tôi không bỏ cho ai hết.

B. - Ấy! ta hỏi bỏ cho ai thì nói
ngay đi, chớ ngoài, trong rồi ư?

—Thì bỏ nguyên là thăm hai ông Võ-
vân-Thơ và Trần-khắc-Nhuong, chớ ai!

B. - Thật vậy không? hay là sửa
gạt đem ông nào vào cử ta ông?

—Càng hết vì anh em tôi đã quyết
mọi cử hai ông ấy, đây này thăm
của mấy ông kia còn nguyên thấy không?

—Nói rồi mỗi người trao ra 4,5, lá
thăm của 5 ông kia làm chứng.

B. - Vậy thì phải rồi. Tôi rất khen ngợi
mấy anh biết chọn lựa người Đại-biểu

đá, vì hai ông này, tôi tưởng chất rằng:
kỳ rồi chưa đúng tâm, chớ kỳ sau 29

Octobre 1922 thì 5 vị công nhiều thăm
lơa hết.

—Anh em tôi thì biết đức-tánh và tài
tri của ông Võ-vân-Thơ thuở nay ở

Cantho ta, thật là người có lòng lo giúp
ích cho đời, như làm để giúp cho hương

chức làng, cũng lập nhà-trường văn-
vào... lại từ ngày ông đổi về tỉnh mình

đứng thông-ngôn Tòa cho tới hưu tri
trên 20 năm không hề làm hại cho ai

chuyện gì hết, cho đến ông đất nhơn
tâm lắm, ai ai cũng biểu nhau bớt-âm

cử Ông Võ-vân-Thơ, nên anh em tôi
bỏ rồi cho ông. - Còn ông Trần-khắc-

Nhuong, thiệt anh em tôi chưa biết, mà
mới bữa hôm đây gặp ông một lần đầu

thì rõ là người của ông Thơ chọn
thượng khời-ngò, nói năng bất thiệp

gật mặt vui vẻ lắm, thiệt tướng người
phước đức quá; bởi vậy anh em tôi

không có gạt tên ông mà đem ai với
ông Thơ cử là thăm ấy bỏ ngay thôi!

B. Vậy chớ sao! nếu anh em tôi ông Võ-
vân-Thơ là người tại đức gồm đó; thì

ông phải lựa người như ông vậy mới
chọn đứng chung thăm, há đi cặp với

người không tại, không đức sao cho
quai? Nếu anh em tôi ông Thơ, thì phải

an ông, mà hề tin ông thì mình phải
biết ông Trần-khắc-Nhuong cũng gồm

đủ đức tại vậy!!

—Anh em tôi chẳng phải là theo
pho-dông hay là bợ dờ chi, nhưng mà

chọn cử ông Võ-vân-Thơ và ông Trần-
khắc-Nhuong tại là đúng theo lương

tâm-phần nhiều cử-tri trong tỉnh vậy!

B. - Nếu mấy anh quả quyết đến bữa
29 đây 15 cử đương phải mà đi luôn

là bỏ tam cử hai ông ấy, đương có nghe
lời người ta năng-ai, 5-ai (gò bó) xâu

lông mà bỏ tam cử, thì ở, phải là người
hắn thì hữu chung cho.

Lên chợ đến nhà máy mỗi tý	10
khos tá:	
Thứ sáu ngày 20 O 19... 13 á 4 2	
Thứ bảy ngày 21 O 19... 13 á 4 2	
Chủ nhật ngày 22 O 19... 13 á 4 2	
Thứ hai ngày 23 O 19... id	
Thứ ba ngày 24 O 19... 13 á 4 2	
Thứ tư ngày 25 O 19... 17 á 4 2	
Thứ năm ngày 26 O 19... d	

CANTHO

AI QUẦY...! AI PHẢI...!

Ngày 17 Octobre đang buổi nhón chợ sớm mai, thình lình thấy thiên hạ tụ lại coi đông nườm nượp một góc chợ, là bởi 6 viên nữ-tướng chẳng biết nhau, ra tay đấu-đua. Hồi đầu có thì một mlob Thị-Quần han sơ cũng vì sự ghen tương mà rầy cùng Thị-Nhiệm lại xúc phạm luôn đến 4 thì kia là thị Tào, thị Phụng, thị Ngọc và thị Huệ. Song thị Quần một mình mà không sợ, ra tay đương cự cùng 5 thì nọ, đánh một trận cho biết đá biết vàng. Một trận đấu bắt về hốt phân xừ xong, và tới chợ tiếng lại tiếng qua một hồi rồi xáp làm trận nữa. Bắt về hốt phạt. Lại nghe nói 2 bên còn ghình với nhau, hẹn có ngày sẽ tái chiến. Anh hùng cái...!..!

TET QUÂN, MẮT VĨA CÙNG VỊ MÈO!

Chuyện dưới đây, tưởng khi ai nghe cũng tức cười: Trích-vân-Trạch 39 tuổi, nghe nói cũng là một vị lương ở làng Quới. Ngày 17 Octobre đến Cầu-thơ có việc chi không rõ, tới lại lúc 40 giờ đến viếng tình-nhân cũ là thị Quít nhà ở đường Nhà-thương, nhằm lúc chống tay này là tên Quí (thợ bó) vắng mặt. Tình cũ nghĩa xưa biết bao là trắng hoa dan-diu, nên Trạch quên về, đến 11 giờ khuya Quí (chống tay-Quít) về kêu cửa. Trạch hồn bắt phụ thể, lo-hoàng thoát thân chưa kịp, kẻ Quít tổng cửa vào gặp. Máu ghen nổi xung xách dao rượt chém Trạch lại tri hô rằng: ăn-trộm vô nhà lấy đồ. Lúc này Trạch chạy hết kế hết, thời may niếu được tấm vách leo qua cửa nhà kẻ đó, rồi lại gặp chủ nhà đón niếu được cái quần của Trạch. Tưởng sự thoát thân sơ tên Quí theo chém mang khổ, nên Trạch chẳng kể là quần, cứ việc leo bướng lên trên trình nhà nà lãnh nạn. Ở dưới thì kẻ ở trên Trạch rầy sức leo lên làm cho cái quần lãnh của Trạch tét ra hết, may cho Trạch có quần thun ở trong, chẳng chi đã phơi... ra ngoài rồi đó...!

Chứng lên được trên trình nhà, Trạch phải ao ôm đống này cời, miệng thì la tiếp cứu, nhưng mà ở dưới ai nấy đều tri-hộ là ăn-trộm. Chứng tình police đến nơi báo Trạch phải xuống. Trạch lần lượt xuống chưa kịp mở miệng thì bị hết ít thôi, vì người ta nghĩ là ăn-trộm mà thôi. Khi Trạch tở hết đầu đuôi, và xét trong mình Trạch đủ bài vở, hộp-phoi có bạc, lại ăn mặc bảnh-bạc, mới hết nghi cho Trạch đi ăn trộm đồ, quả thật là ăn trộm bừa-bởi...!..!

Bản về hốt đại tình ông Cò, nhưng mà một lần này lại Trạch mất vía, tét

quần (chạy chết sợ dao chém) từ hậu ác lớn! Mèo ơi là mèo! còn ham nữa thôi!

ĐAM & VIT RỐI TẤU

Ngày 22 Octobre, tại Chầu-thành-Cá-thơ, tên Nguyễn-vân-Bạc rầy lộn với tên Hay (boy), nghe đâu cũng vì tiền bạc thiếu đủ nhau sau-Hai xách dao đâm Bạc & vit sau lưng, cũng may, có vài vit đâm mạnh, song nhờ tránh xương nên không thấu được vào trong; vô hại cho tánh mạng của Bạc.

Hai đâm Bạc rồi thừa lúc Bạc té xỉu, hai vit dao vi thương (sợ & tò). Bạc vào nhà thương, lại bị tập nã.

GHE CHIÊM

Ngày 23 Octobre 1922, lúc 4 giờ chiều, một chiếc ghe băng-lồng chở đá chèo đăm ngang qua sông lớn (Bassac) ghe vừa tới dưới cầu Cánh-khế, bị sóng vụn, phần lại ghe đang chở khảm, khó bề day trở sông lớn lại luôn mấy phút làm cho ghe phải chiêm lại đó.

Cũng may! trong ghe không có đàn-bà con nít chi; chỉ có hai người đàn ông chèo lại lúc tai nguy may chiếc đờ-hơi(bạc & motor) vừa đi ngang tạm vớt hai người vào bờ vô hại. Ghe chìm đắm dưới cồn, chỉ không sâu nên còn thấy chót bánh-lái và cột buồm phát-phơ đó.

CỜ-TRỊ MẮT XƯƠNG

Bùi-vân-Quới là cử tri ở làng Tân-Quới, ngày 15 Octobre 1922, bị xuống đến tỉnh thành dạng bỏ thăm cử Hội đồng quân hạt — Bởi đổng cử-tri, nên việc bỏ thăm rất lâu, chen lẫn hết sức từ 8 giờ sớm mai, tới 5 giờ chiều B. v. Quới mới bỏ thăm là thăm vào thùng. — Rồi ra tỉnh bị xuống về. Song trời gần tối phần đường ra phải bơi ngang một cái sông lớn (Bassa). Nên náng ở lại một đêm, ở tại nhà người em, trước đường vô Tòa Cánh-thơ. — Tối kéo xuống lên bờ để khích bên nà. Chắc ý giữa Chầu-thành đến ki sáng trưng, c'àng sợ ăn trộm! Bởi tưởng vậy, nên đêm ấy đi coi hát chơi tới khuya về vào đánh một giấc đến sáng, thức dậy mở cửa ra xem lại chiếc xương.... Ngó trước xem sau, chiếc xương ai mượn đi đâu hồi nào chẳng biết!

Thôi rồi! còn gì chiếc xương! khổ quá, giữa Chầu-thành xuống đây lên bờ gần nhà, mà tay diêm nào độc-ác khuỷu chơi bơi đi mất! Xương bị chúng lấy cục chơ, không biết sao, từng thê phải xuống dò mà về.

G. X. (lai cáo)

Sadec

BINH CON

Ngày 12 Octobre, tên Truyến là tuổi ở Chầu-thành Sadec, chơi đùa rầy-rà với con tên Lợi. Tên Truyến gây không

lại, ben vé mét-thót với cha nó rằng: tên Lợi sai nó đi mua rượu, nó không đi bên đánh nó lỗ đầu. Cha tên Truyến có tách binh con, không bởi đi hồi-lại coi có quá vậy chăng? Bèn đến mắng tên Lợi rồi đi thưa, ông Cò hỏi chứng cứ nói tại 2 đứa nhỏ chơi với nhau rồi gây lộn chứ tên Lợi không cang cự vô đó.

Đây cũng là một việc bình con nít mà mlec tới người lớn. Ai quây ai phải. Cha tên Truyến nguyền thề coi...?

Báclieu

HUT ĐÀ RỐI CỜ BẠC

Ngày 11 Octobre, tại tiệm bán thuốc Á-Phien của chèo Huỳnh-Cam, sử Tuân-Thành Báclieu bắt đặng một sông cáo-bầu. Bắt đủ tang-vật. — Giải tòa.

Lát đã rồi kiểm án da!

ĂN TRỘM LÚA

Nguyễn-tân-Lực nhà ở Chầu-thành Báclieu, ngày 12 Octobre thức dậy nghe sau vựa lúa có tiếng khua động, bèn nom ra thấy có 3 tên ăn trộm đang xúc lúa. Một tên vừa thấy ra thì đâm đầu chạy mất. Bắt được 2 tên là tên Bô tên Thừa và tên Sửu. Cả 3 sau bắt được hết giải vô Tòa, chờ ngày lãnh án.

Chầuđốc

AI LẤY 2 CÁI QUÂN TÍT-XO?

Chèo T...C... là chủ tiệm đặc-uối ở Chầu-thành Chầuđốc ngày 13 Octobre đi chơi về thấy mất 2 cái quân tit-xo, chèo T...C... nghĩ cho tên... lấy... Cờ bót.

Longxuyen

CỜ BẠC

Ngày 11 Octobre 1922, tại nhà Đường-vân-Bót ở đường "Quai Maternité" sử Tuân-cánh Longxuyen đến bắt được một sông bài cáo có 5 người chơi.

Giải Tòa.

Hattien

TỘI TRỐN

Ngày 8 Octobre, lúc 5 giờ sáng, tại quán (Hàng-Thành) (Hàng) này thiên hạ tụ đến rất đông dạng tìm kiếm tên Lê-vân-Ty và Phan-vũ-Bang. Cả hai là tội vượt ngục.

Kẻ trốn người kiếm ăn chẳng dễ...?

Rạchgiá

NGHI NHÂM

Ngày 11 Octobre, Trần-thị-Cần sửa-sạn đi Sài-on dạy cu-li đem rượu và hoa-ly xuống tàu trước. Khi thị Cần xuống tàu rồi ngồi đợi giây lâu mới thấy rượu và hoa-ly vát đem xuống. Thị-Cần nghi cho tên cu-li có gian-gáo chỉ đây, nên trở lâu vậy, bèn tính không đi Saigon, dạy phải vát trở về nhà. Tên cu-li không chịu vát, rồi chạy trốn mất. Thị Cần soạn đồ lại thấy mất quần áo giá đặng chừng 20\$. Cờ bót và khai tên Quới là cu-li vát rượu đó.

THẦN MEN GIỘC HẠI

Ngày 10 Octobre, tên Nguyễn-vân-Cur coi máy tàu ở Rạchgiá, lúc uống rượu say, nhớ đến tên Chừ là tại-công dưới tàu, sao có khổ-khắc hay sai biểu nó hoài. Ấy là ghét nó nên mới vậy. Nói một hồi Cur thêm bưng chỉ bèn lấy cây liên trùng tại-công Chừ xé mắt — BẮT! Thần men giộc...!

Loĩ rao

Cho có bác, anh chị rồ: Con gái tôi tên Trăn-tui-Cuo kêu là Hai-Cuo, 23 tuổi nó trốn; bỏ nhà mà trốn đầu tôi không hiểu và có á-ráp của tôi 27 lượng vàng quần áo và 400 đồng bạc, cộng cả thấy là 2250 \$.

Vậy kể từ ngày 18 Octobre 1922, nếu ai cho con tôi là Thị-Cho vay hồi bạc hay là bán chịu hàng hóa chi cho nó thì cứ nó mà đòi, tôi không biết tới, lại tôi không nhìn nó là con của tôi nữa. Bằng ai cho nó vay bởi hoặc bán chịu cho nó thì không đặng phép đến đòi tôi là cha nó.

TRẦN-MIENG, kêu là chú Més

Buôn-bán Cantho--ville.

CAFÉ RESTAURANT
Hing Hing
Gần nhà hội làng Tân-an

Kính cùng quý ông và quý thầy, tôi mới lập nhà hàng bìn cơm tây, bán là từ món (par plat) ăn món nào thì tính tiền món nấy, tiệm tôi nấu đồ ăn ngon kỳ lưỡng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn khác, ban đêm đồ ăn khác, có làm đủ thứ bánh tây, hoặc có đám tiệc chi thì tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quý ông và quý thầy có đi Cánh-thơ xin đến tiệm tôi thì tôi sáng lòng tiếp rước.

Lời rao

Tôi là Thái-xuân-Lai Hội-Đồng tổng Bình-lá ở tại làng Hân-Thông, Trà-lược (Cantho) rao cho thiên hạ hay rằng từ rày sắp tới tôi không biết tới rợ nần chi của con tôi là Thái-xuân-Kỷ kêu là Xã Bôn.

Trước khi tôi có mua vườn đất cho nó đứng bộ, nay tôi đã thừa với Tòa rút lại hết rồi.

Thái-xuân-Lai

Bán

Có người muốn bán: 1 cái ghế trường kỷ bằng trắc 1 cái bàn 1 bộ đồ lò-bộ chệm trở khéo làm bị.b giá đề mua. Xin do nơi Bôn-Báo

GARAGE
TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

Cantho—(Cochinchine)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, v.v.v.

Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo o và xe máy, máy may hiệu Singer và xe kéo mới.

Đầu nhớt, dầu súng. Đồ phụ tùng xe hơi và xe máy v.v.v.

Lãnh làm sườn nhà và hàng rào sắt.

Tại hàng có sẵn xe hơi để cho mượn đi chơi, cùng bao đi xa. Giá định nơi luôn luôn.

Hai bồn tuồng mới

"Chén thuốc-độc" và "Tây sương tàn kịch" là hai bồn tuồng của ông Vũ-dinh-Long, Giáo-học trường Pháp-Việt Háo-dong mà lần báo đã có lần giới thiệu trong số báo ngày 20 Juillet 1922 thời nay ông đã gửi lại cây bán giùm. Tuồng đạt theo lối kịch của người Pháp có phần từ hội, lời lẽ du-gi-jang mà cách bố cục thật tài. Vì số, ời lại ít quá, vậy vì nào muốn mua xin mau viết thư cho nhà in Hậu-giang Canthor.

Giá mỗi quyển 0\$40, phụ thêm 0\$15 tiền gửi

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KINH CÙNG QUÍ-VỊ RỒ:

Bồn-biêu mới tiếp đặng một kỷ viết kẹp theo túi áo "Porte-plume à réservoir" à remplissage automatique, có 12 cây, giá mỗi cây 0\$60.

Giá định bán rẻ, mỗi cây 0\$60. Ai mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là... 0\$50.

Thứ viết này không phải xấu mà bừa, cũng là viết của các xưing Langsa gởi qua, nếu giữ kỷ càng thì cũng dùng lâu đặng.

Kỷ này lại không bao nhiêu; như Quí-Vị cầu dùng viết thư đến mua mau mau kẻo hết.

Xin để thư và mandat cho:

M. Trần-đất-Nghĩa
Quản-lý Ấn-Quán An-Hà Canthor.

CHIẾC VÒNG NGỌC-THẠCH

LE BRACELET DE TURQUOISE

(Cảnh-thể tiểu thuyết)

(TIẾP THEO)

Rốt nói: Bầm ông, xin ông xuống phước cho tôi rồ. Tôi sẽ cho...!..! Tôi giúp việc đã tám năm trước không có điều chi làm lỗi. Xin ông chờ vì một sự làm quây nhỏ mọn của tôi mà vội khiến cho đời tôi tuyệt vọng.

Rốt vừa nói vừa tầm tức tầm tưởi, M. Le Dantec vốn là người có tánh vui-về lại từ-từ buồn phiền, nên nghe lọt mấy lời của Rốt rầy-rắc tắc tị. Người vịnh vai Rốt và rằng:

— Thôi, chú hãy an tâm và nghe đây: tôi cũng muốn hết lòng dung-túng, nhưng tôi cũng muốn cho tôi khỏi cang-hè trong vụ này. Chắc tôi còn phải ở lại đây hầu xem xét các công việc cai-quản của chú, vậy thời tôi cho phép chú đến ngày mai phải có số tiền hầu đắp vào kho. Nếu không thì Nhà-nước mới

không bay, mà các việc mới được ôn-thỏa. Người càng nhìn chừng nào thời thấy Rốt càng ra dáng tru-sầu, cứ gần đầu tầm tức mãi, bèn tiếp rằng: Này! đứng có thời chi, hãy...!..! Chắc chú cũng có thân-bằng quyền-thức để cậy người ta giúp cho chứ! Vậy chú chờ khá điếm-tri. Chú cứ việc đi, để bầm-rồ tôi xem sóc cho. Hay mau mau đi đi và thế nào lúc trở về cũng cho có bạc nghe! Nói đoạn bầm rồ Rốt ra ngoài, chẳng mấy giờ như ốc mượn hồn, gương bướng lộn qua phòng của vợ.

Lúc chàng xô cửa, thời Pha-bi-Anh đang lẩn-mò đeo thử chiếc vòng. Sự ngó thấy chông bước vào một máy táng, cặp mắt đỏ như mắt cua, náng hết sức ngạt-nhiên bèn hỏi:

— Chuyện gì vậy mịch? mình khó ở phải không?

— Thôi, tôi chết rồi quan Giám-đốc đến, — Ôi! mà vì sao vậy? b' khi mình thấy người đến mà sợ cho nên mới may đó! sợ ghư vậy phải không?

— Người đến xét tú tôi, hay rằng thiếu hết một số tiền năm trăm quao, số tiền ấy là tiền mua vòng đó.

— Trời đất ôi! Té ra bực mình đưa cho tôi đó không phải là bạc của mình sao?

— Không, vì tôi muốn cho mình vừa ý... Ôi! tôi lúc đó như ngày cuốn đi, cho nên tôi lấy tiền đó... Nghe chưa dứt lời đôi mắt Pha-bi-Anh không thể cầm giọt lệ; nâng lấy tay cời chiếc vòng ra và để lên bàn.

— Khôn nạn thay! mình ôi! — vừa nói vừa nắm tay chúng — mịch luy vì tôi! Nhưng có làm sao mà mình lại gạt tôi, nói rằng bạc ấy là bạc của họ thiếu mà đã trả cho mình? Nếu tôi biết được họ ngan-thời tôi có lấy mà chi!

— Mình nghĩ sao? tôi tính trong một ít ngày đây sẽ lãnh số tiền năm trăm quao rồi thời đắp vào, trước khi người đến xét. Tôi nghĩ cho người có đến cũng thông mười một, có đề đầu mà đến sớm quá như vậy!

— Ôi! họ vô đạo chi...! mà thôi, ông

Giám-đốc: đó cũng không phải cop hùm, gl, có đến nói vào nước sống ăn tươi mình mà sợ! Mình cần nghĩ cho ông nghe cái nguyên-nhơn về vụ b' rồi của mình, và xin người nhá cho một ít ngày giờ hầu đi kiểm số bạc mà đắp vào đó. Không... không... nói thật. Nếu tôi lo ngay rằng bởi có nào mà tôi lấy bạc ấy thì tôi còn nặng nữa. M. Le Dantec là người cư theo luật lại là người kỷ-không lắm có khác gì mấy người B' rồ-tổng kia đâu...

B' rồ-tổng? (nhưng nghe vậy sanh nghi, chắc có lẽ là người đi cùng mình một xe hôm qua đây chăng?)

— Phải, người mới đổi lại Tua và đầu Cu-ri-cây là lần thứ nhất.

— Người ấy phải nước da xám-xám, mà có râu nhiều không?

— Phải! Sao mình biết?

Pha-bi-Anh bấy giờ đôi má hồng lên và trong óc l'ly lẩn lộn, gương mặt đáp:

— Giống hinh như tôi có gặp người ngồi xe thì p' ai. Mà người không có

chút gì thương xót mình sao?

— Người có cho phép tôi trong 21 giờ lóng hồ phải chạy cho đủ hầu đắp vào. Nếu sáng mai mà không có thời tôi sẽ bị ngưng chức, bị cáo cho nhà nước bay, b'... như danh xấu tiếng!

Rốt nghĩ đến càng sầu, nên tầm tức tầm tưởi hoài, khiến cho vợ cũng đau lòng xót dạ.

Thôi, có nên thôi chi đâu! tôi sẽ kêu một cái xe con đi Tua, trả chiếc vòng lại cho người bán và lấy số năm trăm quao lại.

— Ôi! hiền thể ôi! nào có hiệu quả gì! là mình đã chẳng có nói với tôi rằng vòng ấy là vòng của một bà kia vì từng tiền thác-ngột gởi cho người ta bán sao? Vì vụ như này mà người bán có chịu trả lại mà ăn tiền huê-bổng đi nữa, thì người chủ vòng ấy cũng đã xai hết ít ền rồi. Không, phải tính phương pháp khác mới được.

(Còn nữa)

